

**ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АДВОКАТУРИ І ПРАВА
НААУ**

Адвокати-державники в історії України

**© Центр досліджень адвокатури і права
Національної асоціації адвокатів України**

Адвокат Микола Міхновський

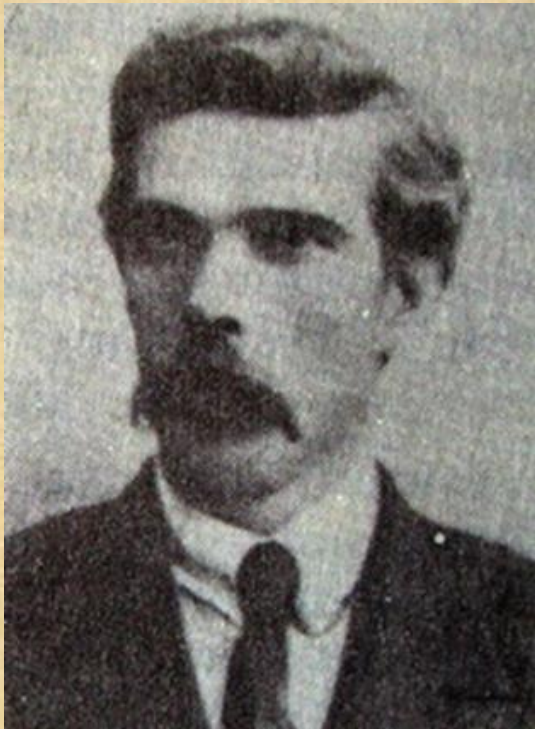
31.03.1873 – 03.05.1924

- Нащадок старовинного козацького роду, корені якого простежуються ще з XVII століття;
- Освіту здобув у Прилуцькій гімназії, а потім на Юридичному факультеті Київського університету;
- Ідеолог і провідник Братства тарасівців, засновник УНП (1902), один із лідерів УДХП, член Братства самостійників;
  - Автор брошури **«Самостійна Україна»** (1900), підготував проект Конституції (1905);
- Займався адвокатською практикою, відкрив власну контору і здобув неабияку популярність як успішний адвокат (**«Лубенський процес»** (1906));
  - 15 березня 1917 року проголосив створення альтернативної Української Центральної Ради;
- Член Центральної Ради від Українського військового клубу імені гетьмана Павла Полуботка;
  - Член Українського генерального військового комітету (УГВК) — вищої військової установи;
- Брав участь у поваленні УЦР та підтримував політичний режим гетьмана П. Скоропадського;
  - Помер у Києві в 1924 році.

**Адвокат
Михайло
Корчинський**
15.03.1885 – 07.10.1937

- Закінчив Приворотське духовне училище (1893–1898), навчався в Подільській духовній семінарії (1898–1902; виключений за політичну діяльність).
- 1905 року вступив на юридичний факультет Київського університету. Внаслідок переслідувань за участь у студентських політичних акціях переїхав до Петербурга, де 1910 року закінчив навчання на юридичному факультеті Петербурзького університету.
- 1911 року вступив до складу петербурзької присяжної адвокатури: помічник присяжного повіреного, від 1916 року — присяжний повірений.
- У 1908–1917 роках — діяльний член української колонії в Петербурзі, голова Молодого ТУПу (Товариства українських поступовців) і Українського громадського клубу.
- 1917 року — за Тимчасового уряду заступник губерніального комісара Буковини.
- 1917 р. — член Центральної Ради від Української партії соціалістів-федералістів.
- **Державний секретар Ради народних міністрів УНР доби Директорії** (грудень 1918 — квітень 1919).
- Від 1922 року — правний дорадник у Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові, професор і член Кураторії Вищих Шкіл у Львові, член НТШ.
- Публікував статті й розвідки в кооперативній і загальній українській пресі. Автор монографії «Кооперативне право» (Львів, 1935).

Адвокат Ігор Кістяковський

16.01.1876.- 1940

- Закінчив юридичний факультет Київського університету.
- Декілька років навчався в університетах Німеччини.
- Після повернення додому доцент - Київського університету св. Володимира.
- З 1903 р. жив у Москві, де займався адвокатською практикою і викладав в університеті. Брав участь в протесті проти реакційної політики міністра освіти Л. Кассо.
- В 1910-17 рр. викладав у Московському комерційному інституті. У лютому 1911 р. учасник протесту проти порушення університетської автономії. Співпраця з діячами українського національного руху, матеріальна підтримка видання часопису «Украинская Жизнь».
- У травні 1918 р. призначений державним секретарем Української Держави. 5 липня 1918 р. наказом Гетьмана П.Скоропадського в.о. державного секретаря призначено міністром внутрішніх справ.
- **В липні-листопаді 1918 р. — міністр внутрішніх справ у кабінетах Ф. Лизогуба і С. Гербея.** Належав в уряді до групи міністрів (В. Любинський, Д. Дорошенко, Б. Бутенко, О. Рогоза), які відстоювали незалежницький курс та виступали проти укладення федеративного договору з Росією.
- З 1919 р. жив у Стамбулі, пізніше — у Парижі. Співпрацював з російськими еміграційними колами. Автор праць: «Боргова відповідальність наслідника в римському праві» (1900), «Поняття про суб'єкт права» (1903) та ін.

Адвокат Михайло Ткаченко

1879 – 01.01.1920

М. С. Ткаченко.

- народився 1879 року в м. Стародубі, Ніжинського повіту.
- Закінчив юридичний факультет Київського університету імені святого Володимира, під час навчання проводив активну громадську діяльність, був одним із лідерів студентської громади університету, входив до складу керівництва Революційної української партії;
- Адвокат, політичний діяч, член РУП, УСДРП, член Центральної Ради і Малої Ради;
  - **генеральний секретар (міністр) судових справ;**
  - **з березня 1918 р. — Генеральний секретар (міністр) внутрішніх справ;**

Адвокат Опанас Андрієвський

1878 – 16.05.1955

- 1906 р. закінчив Демидівський юридичний ліцей у Ярославлі. Після закінчення ліцею деякий час займався науковою роботою, згодом — адвокатською практикою у Києві. Був мировим суддею.
- Став співзасновником Революційної Української Партії. Від грудня 1917 р. — член Української партії соціалістів-самостійників.
- **1918 -1919 рр. член Директорії Української Народної Республіки.** Підтримував позицію Симона Петлюри, спрямовану на безкомпромісну боротьбу проти більшовиків і пошук шляхів укладення союзного договору з Антантою.
- В травні 1919 р. вийшов зі складу Директорії УНР (постанова Директорії про вибуття Андрієвського від 13 травня 1919 р.).
- У червні 1919 року виступав проти арешту та страти Петра Болбочана, який критикував уряд УНР за пасивність та співпрацю з більшовиками. Після поразки українських національно-визвольних змагань 1917–1921 років жив у Чехо-Словаччині та Австрії.
- В 1920-х роках входив до складу емігрантських політичних організацій — Всеукраїнської Національної Ради, Українського Центрального Комітету та інших.
- Був професором Українського Вільного Університету у Празі.
- Помер в Австрії в місті Шпітталь-на-Драу.

Адвокат Євген

Петрушевич

03.06.1863 — 29.08.1940

**Президент (Диктатор)
Західно-Української
Народної Республіки**

- Закінчив Академічну гімназію, правничий факультет Львівського університету. Лідер молодіжного руху, очолював «Академічне братство».
- Отримавши ступінь доктора права - відкрив адвокатську канцелярію у Сокалі. Як адвокат здобув прихильність широкого загалу професійним захистом від сваволі властей.
- У 1908 р. переніс адвокатську канцелярію до м. Сколе, де невдовзі став посадником (мером) міста. Голова повітової «Просвіти» у Сокалі. Закладав мережу її осередків у регіоні, заснував повітову ощадну касу, очолював боротьбу проти москвофільства.
- член УНДП; депутат Віденського парламенту і Галицького крайового сейму (виборчий округ Радехів-Броди-Зборів); Член Головної, Загальної Української Ради, голова Української Парламентської Репрезентації;
- В лютому 1918 р. під час міжнародних переговорів у Бересті очолив галицьку делегацію в переговорах між Центральними державами, УНР та більшовицькою Росією. - 19 жовтня 1918 р. став президентом Української Національної Ради; від 1 листопада 1918 р. — президентом ЗУНР; Керівник української делегації на Генуезькій мирній конференції;
- від серпня 1920 р. - травня 1923 р. працював президентом ЗУНР в екзилі у Відні, після його розпуску жив у Берліні, де й помер.

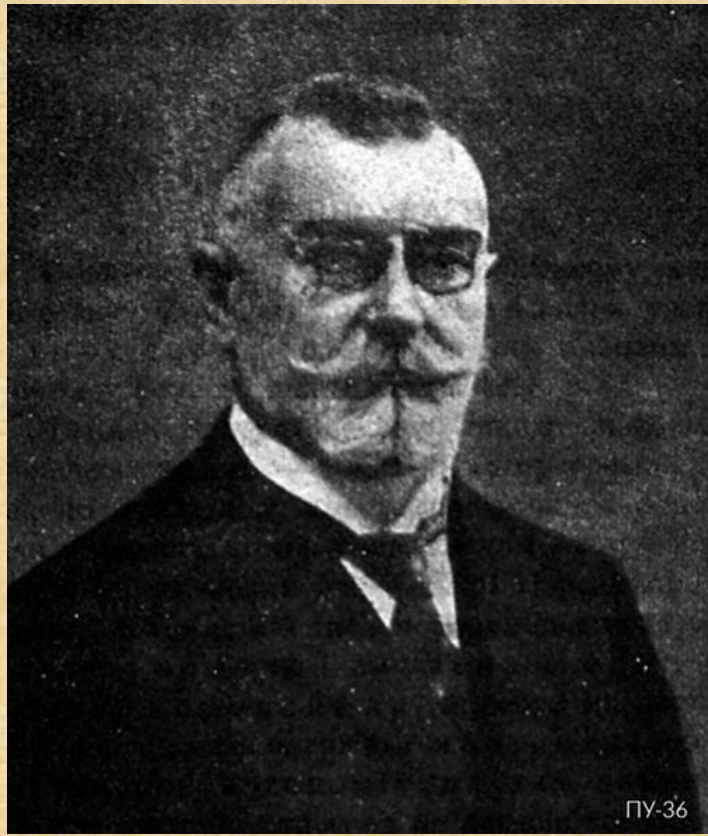

Адвокат

Кость Левицький

18.11.1859 – 12.11.1941

Прем'єр-міністр і
міністр фінансів
Західно-Української
Народної
Республіки

- Співзасновник і голова товариства “Кружок правників” (1881); Редактор українського правового журналу “Часопись Правнича” (1889 – 1900);
- Голова Української національно-демократичної партії (1899);
- Голова українських фракцій у Державній Раді Австро-Угорщини та Галицькому Крайовому Сеймі (1907-1918);
- Голова Крайового Союзу Кредитового та Крайового Союзу Ревізійного — найбільших кооперативних та ревізійних товариств у Галичині; Директор Центробанку;
- Почесний член товариства «Просвіта» та Наукового товариства імені Тараса Шевченка;
- **Голова Союзу Українських Адвокатів**, член органу адвокатського самоврядування - Найвищої Ради Адвокатів (1925-1939), редактор видання “Життя і Право”.

Автор наукових праць: «Історія політичної думки галицьких українців 1848–1914» (1926 р.); «Історія визвольних змагань галицьких українців в часи світової війни 1914–1918 рр.» (1928 р.); «Великий зрив» (1931 р.) та низки статей та брошур на юридичну і господарсько-економічну

Адвокат, Степан Баран

25.01.1879 -04.07.1953

Міністр земельних
справ в першому
уряді ЗУНР

- Член Української національно-демократичної партії, входив до складу Народного Комітету цієї партії;

- Головний редактор тижневика «Свобода».

Член Національної Ради ЗУНР – **міністр земельних справ в першому уряді ЗУНР**;

- Очолював Тернопільську філію товариства “Просвіта” 1922-1923рр., видавав газету “Подільський голос”.

- У 1928-1939 рр. - депутат польського Сейму, відомий фахівець з аграрних, освітніх і церковних питань; в час Першої світової війни перебував у місті Холм (Польща), де видавав газету «Холмська земля».

Співробітник часопису “Діло”, “Краківські вісті”. Перебуваючи у Німеччині був першим головою Спілки українських журналістів на еміграції (1946 р.), дописував до газети «Свобода» у США.

- Автор праць:

«Статистика середнього шкільництва у Східній Галичині в 1848-98» (1910), «Земельна справа в Галичині» (1947), «Митрополит Андрій Шептицький» (1948) та ін.

Адвокат

Степан Федак

09.01.1861 – 06.01.1937

Міністр продовольства
уряду ЗУНР

- Закінчив правничий факультет Львівського університету

- У 1890-х був адвокатом Галицької митрополії, радником з правових питань, мав авторитет серед правників. Саме в нього проходив адвокатську практику майбутній президент ЗУНР Євген Петрушевич. Співзасновник Товариства взаємних забезпечень «Дністер» (з 1909 р. його головний директор) та низки економічних товариств. У 1915 р. вивезений російськими військами як заручник до Києва (повернувся у 1916 р.), де організував опіку й допомогу для українців з Галичини. У грудні 1918 організував Горожанський Комітет для опіки й допомоги українським полоненим, інтернованим та політичним в'язням.

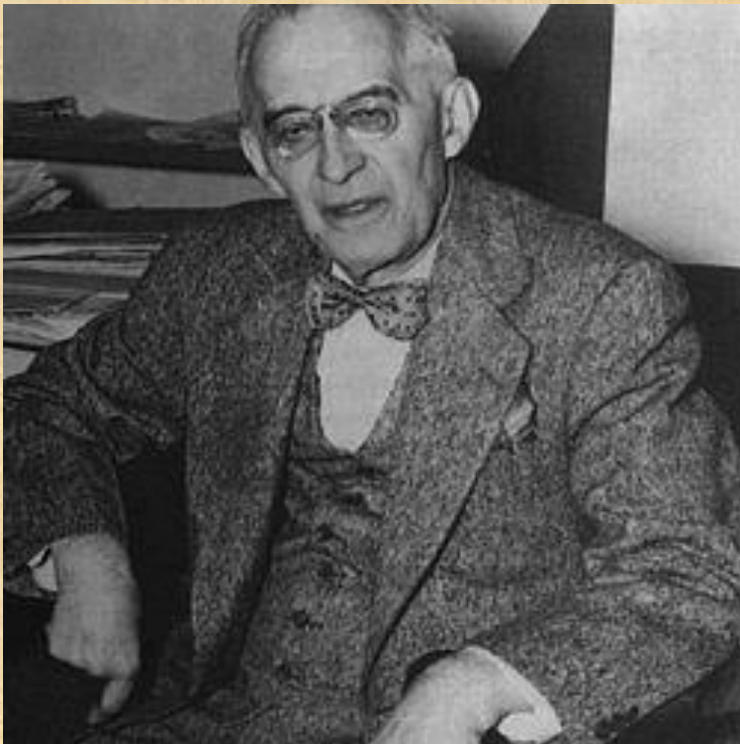
- На з'їзді УНДО в 1928 р. обраний членом партійного суду, у 1929 р. призначений його головою.

Адвокат Лонгин Цегельський

29.08.1875 – 13.12.1950

Міністр внутрішніх справ та
міністр закордонних справ
урядів ЗУНР

- Закінчив правничий факультет Львівського університету, правничо-адміністративну практику проходив при міністерстві закордонних справ у Відні, у австрійському посольстві в Стокгольмі.
- Видавець і відповідальний редактор газети «Діло», редактор газет «Свобода», «Українське слово», відповідальний редактор «Літературно-наукового вісника».
- Депутат австрійського парламенту, Головної та Загальної Української Ради.
- Міністр внутрішніх справ першого кабінету міністрів - уряду ЗУНР та міністр закордонних справ другого уряду ЗУНР
- 22 січня 1919 р. призначений заступником міністра зовнішніх справ УНР.

Адвокат

Іван Макух

1872 – 18.09.1946

Міністр праці і відбудови та міністр внутрішніх справ ЗУНР

Голова Української радикальної партії в 1930–1939 роках, Редактор і видавець її друкованого органу «Громадський голос», депутат Галицького крайового сейму.

Адвокат

Сидір Голубович

06.03.1873 – 12.01.1938

**Міністр судівництва,
другий прем'єр міністр ЗУНР**

**Депутат Австрійського парламенту та
Галицького крайового сейму.**

**Видавець часописів “Подільське слово”,
“Подільський голос”, член Загальної
Української Ради, уповноважений з
внутрішніх справ президента ЗУНР
Євгена Петрушевича.**

Голова Української трудової партії

Адвокат

Лев Бачинський

14.07.1872 – 12.04.1930

- У 1891 р. вступив на юридичний факультет Чернівецького університету.
  - Не маючи змоги стаціонарно продовжувати освіту в університеті, студент-заочник юридичного факультету працював в адвокатській канцелярії Теофіла Окуневського в Городенці.
  - Голова Української радикальної партії (1918–1930),
  - Депутат до австрійського парламенту (1907–1918) та до Сейму II Речі Посполитої (1928–1930).
  - У період ЗУНР — комісар Станіславського повіту, потім — віце-президент Національної Ради ЗУНР.
  - 22 січня 1919 р. очолив делегацію від ЗУНР для участі в урочистій події — Злуці двох частин України держав в одну соборну державу.
  - Його проект земельної реформи ліг в основу закону уряду УНР, прийнятого 1919 р.
- Помер у Відні.

Адвокат Володимир Бачинський

25.05.1880 – 25.05.1927

- Після закінчення Львівського університету працював у адвокатських канцеляріях Бережан, Підгайців.
- В молоді роки входив до УСДП. З 1907 року у Львові, співдиректор Краєвого кредитового союзу, секретар Народного комітету УНДП.
- 1913 року відкрив власну адвокатську канцелярію в Підгайцях.
- Член Загальної Української Ради з 5 травня 1915 року.
- Під час існування ЗУНР входив до складу Української Національної Ради ЗУНР.
- Був інтернований в концтаборах у Баранові, Домб'ю. Звільнений восени 1919 року.
- Напередодні та в роки Першої світової війни — депутат до Галицького сейму й Австрійського парламенту.
- 1920—1924 голова Міжпартійної Ради. Один із лідерів правого крила Української народної трудової партії.
- Редактор газети «Громадська думка»; голова «Міжпартійної ради» — блоку політичних партій, які 1925 року створили УНДО.
- Від 1924 року Голова Українського еміграційного комітету.
- Похований у Львові.

Адвокат МИХАЙЛО БРАЦАЙКО

14.10.1883 - 05.01.1969

*голова конституційно-
правничої комісії Союму
Карпатської України
Автор проекту закону
про назву, мову, прапор,
герб та гімн
Карпатської України*

- Навчався в Ужгородській та Мараморош-Сигетській гімназіях. Вищу освіту здобував на юридичному факультеті Клузького (Коложварського) й Віденського університетах.

У 1918–1919 рр. - делегат від Закарпаття в уряді ЗУНР. Був головою «Всенародних зборів угро-руського народу» в Хусті, на яких 21 січня 1919 р. прийнято рішення про возз'єднання краю з УНР.

- Під час чеської окупації Закарпаття у квітні 1921 р. був членом чехословацько-румунської демілітаризаційної комісії з урегулювання питань кордонів.

- Працював адвокатом в Ужгороді до жовтня 1938 р., де утримував власну адвокатську канцелярію, пізніше нотарусом у Хусті.

- один із засновників Руської хліборобської партії та її секретар, згодом голова; редактор її партійного органу «Руська Нива» (1920–24); заступник голови Християнської народної партії (1924–38); член партії Українське Національне Об'єднання (1938–39); член «Українського Правничого Товариства в Ч.С.Р.» (Прага) та «Союзу Українських Адвокатів у Львові».

- У 1932–38 роках — видавець і редактор двотижневика «Українське слово». У цей період - директор «Руського театру» і член товариства «Просвіта» в Ужгороді. Входив до правління «Просвіти», допомагав товариству власними коштами, що врятувало від продажу його майна у грудні 1934 р.

- У 1945 р. входив до першого складу «Організаційного бюро народної адвокатури Закарпатської України». Працював адвокатом в юридичній консультації, звільнений у 1948 р. Займався перекладами з угорської мови.

Адвокат Юлій

Брацайко

19.04.1879 – 09.10.1955

**Голова Спілки адвокатів
Підкарпатської Русі,
міністр фінансів і
комунікації Карпатської
України**

- Організатор Хустської Народної Ради (1919 р.), яка висловилася за приєднання Закарпаття до України.
- Навчався в Сігетській та Ужгородській гімназіях, закінчив юридичний факультет Будапештського університету.
- З 1920 по 1939 рр. працював адвокатом в Хусті та Ужгороді.
- У 1920 р. ініціатор створення Руської хліборобської партії, перший голова товариства "Просвіта" на Закарпатті та керівник Християнської Народної партії.
- Редактор і видавець газети "Українське слово" (1932-1938).
- **Голова спілки адвокатів Підкарпатської Русі.** Брав участь в організації автономії Карпатської України.
- Депутат Сойму та міністр фінансів і комунікації останнього уряду Карпатської України. Зазнав переслідувань з боку радянської влади.
- Автор спогадів «Що видів я на Закарпаттю від року 1918 до року 1946».
- Помер в радянській тюрмі 9 жовтня 1955 року. Реабілітований 24.06.1992р.

Адвокат
Юрій Перевузник

1903 – 17.09.1966

***адвокат, міністр внутрішніх справ
Карпатської України (уряд Ю. Ревая).***

- Закінчив юридичний факультет Карлового університету (Прага), адвокат у Мукачевому.
- У 1925–1926 роках перебував на службі в чехословацькій армії. Працював суддею Ужгородського і Хустського округів.
- До 1932 року був членом республіканської землеробської партії.
- У 1938 р. очолював політичну організацію закарпатських українців — Українське Національне Об'єднання. З початком окупації Карпатської України емігрував у Прагу, там працював в судових органах.
- У 1945 році, після визволення Праги заарештований радянськими спецслужбами, вивезений до СРСР у заслання.
- Після звільнення жив у Празі, там і помер 17 вересня 1966 р. Реабілітований посмертно 26 березня 1990 р.

Адвокат Андрій Лівицький

09.04.1879 – 17.01.1954

Президент УНР в екзилі

- Навчався на математичному і правничому факультетах. Належав до української студентської громади.
- За участь у студентському політичному русі двічі ув'язнювався у Лук'янівській тюрмі (1897, 1899 рр.) та висланий на Полтавщину «під гласний нагляд».
- Після закінчення університетського курсу працював адвокатом, присяжним повіреним, юрисконсультантом, мировим суддею в Лубнах, Каневі, Золотоноші.
- Як один із засновників РУП протягом 1902–1903 рр. належав до ядра київського комітету партії. 1905-1909 рр. кілька разів був заарештований.
- У березні 1917 р. призначений Золотоніським повітовим, а 1 серпня 1917 р. — Полтавським губернським комісаром. Член УЦР.
- Входив до складу української делегації на переговорах у Брест-Литовську.
- **За доби Директорії** був одним із організаторів Трудового конгресу, обіймав посади: тимчасово керуючого Міністерством внутрішніх справ УНР, товариша міністра юстиції, міністра юстиції і заступника голови Ради Міністрів у кабінеті Б. Мартоса, керуючого Міністерством закордонних справ і міністра юстиції УНР, заступника голови Ради міністрів у кабінеті І. Мазепи.
- 1922 - 1926 рр. Голова уряду УНР в екзилі.
- **1926 - 1954 рр. Президент УНР в екзилі.**

**Адвокат
Степан
Витвицький**

13.03.1884 – 09.10.1965

**Президент
України у екзилі**

- Голова «Академічної громади» у Львові
- Голова товариства «Січ» у Відні
- член Пресової кватири Українських Січових Стрільців
- член редакції газет «Діло» і «Свобода»
- секретар Української національної ради ЗУНР
- державний секретар закордонних справ ЗУНР
- Голова місії ЗУНР у Парижі і Лондоні
- заступник Голови Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО)
- Голова Української парламентської репрезентації в польському парламенті
- заступник голови УНРади в еміграції
- **1954 – 1965 рр. Президент УНР в екзилі**